

POSTANOWIENIE

Dnia 27 sierpnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron
w dniu 27 sierpnia 2015 r.,

w sprawie A. C.

zażalenia skazanego na zarządzenie Przewodniczącego Wydziału VIII Karnego
Odwoławczego Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 25 czerwca 2015 r., sygn.
akt VIII Ka 938/14, o odmowie przyjęcia kasacji,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem z dnia 25 czerwca 2015 r. odmówiono przyjęcia kasacji od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 5 marca 2015 r., w sprawie VIII Ka 938/14, z uwagi na nieusunięcie braku formalnego poprzez sporządzenie jej i podpisanie przez adwokata będącego obrońcą. Przedmiotowa kasacja została bowiem wniesiona przez reprezentującą skazanego radcę prawną, natomiast zgodnie z art. 82 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.), obrońcą mogła być jedynie osoba uprawniona do obrony według przepisów o ustroju adwokatury.

Zażalenie na to zarządzenie wniósł skazany A.C. podnosząc, że odmowa przyjęcia kasacji jest nieuzasadniona. Skarżący wskazał, że podczas ustnego uzasadnienia wyroku sędzieja sprawozdawca stwierdził, iż uprawnionym do sporządzenia i podpisania kasacji jest adwokat i radca prawny. W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy podnieść, iż stosownie do treści art. 526 § 2 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.), jeżeli kasacja nie pochodziła od prokuratora, Ministra Sprawiedliwości, Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich albo Rzecznika Praw Dziecka, powinna być sporządzona i podpisana przez obrońcę lub pełnomocnika będącego adwokatem albo radcą prawnym. Zaznaczyć przy tym należy, że upoważnienie do sporządzenia i podpisania kasacji przez radcę prawnego dotyczyło w tym przypadku reprezentacji każdej strony procesowej, lecz z wyjątkiem oskarżonego i w związku z tym w imieniu takiej tylko strony radca prawny mógł sporządzić i podpisać kasację. Oskarżonego (skazanego) nadal mógł reprezentować w postępowaniu kasacyjnym tylko obrońca będący adwokatem (P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2012, t. III, s. 274).

W przedmiotowej sprawie kasacja została sporządzona i podpisana przez radcę prawnego Z. K. – C. w dniu 22 kwietnia 2015 r., a wpłynęła do Sądu Okręgowego w Białymstoku w dniu 27 kwietnia 2015 r. Nastąpiło to zatem na gruncie przepisów art. 526 § 2 k.p.k. w zw. z art. 82 k.p.k. i art. 88 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., gdy uprawnionym do sporządzenia i podpisania kasacji w imieniu skazanego był wyłącznie fachowy podmiot w osobie adwokata. W postępowaniu odwoławczym prowadzonym przed Sądem Okręgowym w Białymstoku skazany korzystał z pomocy dwóch obrońców z wyboru (adwokatów), którzy stawili się na rozprawę w dniu 27 lutego 2015 r. (k. 871, tom V), zaś na ogłoszenie wyroku w dniu 5 marca 2015 r. stawili się zarówno skazany, jak i jeden z obrońców (k. 874). Zatem twierdzenie skazanego, jakoby został źle pouczony co do sposobu wniesienia kasacji nie może przekonywać, tam bardziej, że później, w postępowaniu przedkasacyjnym, został odpowiednio poinformowany w tym zakresie.

Z akt sprawy bezspornie wynika, że już po złożeniu kasacji przez radcę prawnego, zarządzeniem z dnia 14 maja 2015 r., skazany został wezwany do uzupełnienia braków formalnych kasacji poprzez jej sporządzenie i podpisanie

przez adwokata, w terminie 7 dni od dnia otrzymania odpisu zarządzenia (k. 931, t. V). Podkreślić trzeba, iż wezwanie to zawiera wyczerpujące pouczenie, w tym również wskazanie konsekwencji nieusunięcia w terminie powyższego braku.

Odpis wezwania do usunięcia braków skazany odebrał osobiście w dniu 3 czerwca 2015 r., o czym świadczy zwrotne poświadczenie odbioru z karty 932. Skazany nie usunął jednak tego braku formalnego i nie podjął żadnych dalszych czynności w omawianym zakresie. W tej sytuacji Przewodniczący Wydziału VIII Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Białymstoku, działając w oparciu o przepis art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 120 § 2 k.p.k., zarządzeniem z dnia 25 czerwca 2015 r. odmówił przyjęcia kasacji sporządzonej i podpisanej przez radcę prawnego.

W realiach procesowych przedmiotowej sprawy niczego w tym zakresie nie zmienia fakt, że z dniem 1 lipca 2015 r. uprawnienia do wniesienia kasacji w imieniu skazanych uzyskał także radca prawny (ustawa z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. 2013 r., poz. 1247, art. 1 pkt 27 i 185, zwana dalej także ustawą nowelizacyjną). Art. 526 § 2 k.p.k. w nowym brzmieniu otrzymał następującą treść – „Jeżeli kasacja nie pochodzi od prokuratora, Ministra Sprawiedliwości, Prokuratora Generalnego, Rzecznika Praw Obywatelskich albo Rzecznika Praw Dziecka, powinna być sporządzona i podpisana przez obrońcę lub pełnomocnika”. Natomiast art. 82 k.p.k. obecnie stanowi – „Obrońcą może być jedynie osoba uprawniona do obrony według przepisów o ustroju adwokatury lub ustawy o radcach prawnych”.

Jest też faktem, że przepisy w/w ustawy nowelizującej Kodeks postępowania karnego, na zasadzie bezpośredniego stosowania ustawy nowej, obowiązują w postępowaniach toczących się już po dniu 1 lipca 2015 r. Podkreślenia jednak wymaga, iż zasada tzw. „chwytania sprawy w lot (w biegu)” w zakresie zmiany przepisów procesowych, nie oznacza działania wstecz. Innymi słowy, przepisy znowelizowanego w/w ustawą Kodeksu postępowania karnego w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. stosuje się do spraw wszczętych przed dniem wejścia tej ustawy w życie, jeżeli przepisy ustawy nowelizującej nie stanowią inaczej (art. 27 w/w ustawy). Zgodnie z art. 28 ustawy nowelizującej, czynności procesowe dokonane przed dniem wejścia w życie tej ustawy są skuteczne, jeżeli

dokonano ich z zachowaniem przepisów dotychczasowych. W tej sytuacji należy stwierdzić, iż procedowanie Sądu Okręgowego w Białymstoku do dnia 30 czerwca 2015 r. było w pełni uzasadnione, odbywało się z zachowaniem wszystkich dotychczasowych przepisów, a w konsekwencji, podjęte przez ten Sąd czynności procesowe w omawianym zakresie są prawnie skuteczne.

Należy zwrócić uwagę, że odpisy wyroku Sądu odwoławczego wraz z uzasadnieniem otrzymali - skazany C. w dniu 24 marca 2015 r. (k. 902, tom V), obrońca adwokat V. C. w dniu 13 marca 2015 r. (k. 903), obrońca adwokat A. L. w dniu 2 kwietnia 2015 r. (k. 905). A zatem termin zawity 30 dni do wniesienia kasacji przez obrońcę w osobie adwokata upływał z końcem dnia 2 maja 2015 r. (art. 524 § 1 k.p.k.). Złożenie kasacji przez radcę prawnego w dniu 22 kwietnia 2015 r. nastąpiło co prawda z zachowaniem wskazanego terminu zawitego, lecz skarga została sporządzona i podpisana przez nieuprawnionego wówczas podmiot fachowy, a skazany prawidłowo wezwany nie usunął tego braku formalnego. Tylko w sytuacji, gdyby poczynawszy od dnia 1 lipca 2015 r. skazany zachował jeszcze ustawowy termin do wniesienia kasacji, a skarga nadzwyczajna pochodziłaby od radcy prawnego, byłoby możliwe uznanie, że radca prawny jest uprawniony do reprezentowania skazanego w postępowaniu kasacyjnym. W przeciwnym wypadku - mimo procedowania w tym zakresie przez Sąd odwoławczy zgodnie z obowiązującymi do dnia 30 czerwca 2015 r. (włącznie) przepisami - nastąpiłoby nadanie radcy prawnemu uprawnień do pełnienia funkcji obrońcy skazanego, zanim stosowne przepisy weszły w życie, a więc przy ewidentnym braku podstaw normatywnych.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie.